

СТО ПЕТДЕСЕТ И СЕДМО ЗАСЕДАНИЕ

София, сряда, 19 юни 1991 г.

(Открито в 10 ч. и 15 м.)

Председателствували: заместник-председателят Никодим
Попов

Секретар: Трифон Митев.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ (звъни): Господа,
откривам заседанието.

Проектът за дневен ред ви е раздаден.

1. Второ четене на проекта за Конституция на Република
България.

2. Първо четене на законопроекта за актуализиране
на държавния бюджет за 1991 г.

Имате думата по проекта за дневен ред.

СТЕЛИЯН СТОЙЧЕВ: Уважаеми дами и господа, отчитайки
реалната обстановка, създала се вследствие на т. нар. парламен-
тарна стачка и на нашите собствени решения и съобразявайки се
с решенията на Изпълнителното бюро на ФНСД, правя следните две
конкретни предложения за дневен ред:

1. Да се снеме от дневния ред до саморазпускането
на Великото Народно събрание гласуването на второ четене на
Конституцията.

2. Да се започне незабавна работа по Избирателния
закон и по приоритетните икономически закони още днес.

3. Да се вземе решение за саморазпускането на Великото
Народно събрание днес на определена дата, примерно 17 юли.

274.1. СтБ/ПП

1) *Федерална на
изпълнителен съвет
и
желей*

Ако това не стане, сме изправени пред две възможности: или с цената на ударен труд на 17 юли да приемем Конституция с малка буква, Конституция, с която няма да се гордеем, или да отклоним изборите, да ги отложим за неопределено време. И двете възможности според мен са еднакво вредни и затова моля предложението ми да бъде гласувано.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Нешев, имате думата.

СТЕФАН НЕШЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги народни представители! Изходйки от решението, които взехме като национален комитет на партията, изходйки от клетвата, която положихме пред българския народ, аз ви правя противоположното предложение: от дневния ред да отпадне разглеждането на точка втора - за проектобюджета, докато не мине гласуването на Конституцията на второ четене. (Бурни ръкопляскания в цялата зала, "Браво!")

Предлагам да се гласува и моето предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли други становища по дневния ред? Ако няма, преминаваме към гласуване на предложението на господин Нешев.

В дневния ред да остане само точка първа - Второ четене на проекта за Конституция на Република България, а точка втора - Първо четене на законопроекта за актуализиране на държавния бюджет за 1991 г., да отпадне от дневния ред на днешното заседание.

Моля, гласувайте, господа!

От общо гласували 246 за са гласували 220 депутата, против - 21, въздържали се - 5.

Дневният ред на днешното заседание е приет.

ДНЕВЕН РЕД:

Второ четене на проекта за Конституция на Република България.

Докладчик на Конституционната комисия за днешното заседание ще бъде господин Янаки Стоилов.

Преди това господин Цанев иска да каже няколко думи.

КОНСТАНТИН ЦАНЕВ: Уважаеми народни представители, Комисията по здравеопазването и спорта в две заседания не можа да определи едно становище, което да изложи пред вас по отношение на чл.53, ал.1. Утре сутринта ~~у~~ имаме ново заседание и моля ви да ни позволите да отложим разискванията по чл.53.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Приема се.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стоилов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Господа народни представители, продължаваме с обсъждането на Глава трета от конституционния проект "Народно събрание".

"Чл.81. *А1* Народното събрание може да приема решения, когато в залата присъствуват повече от половината народни представители.

А2 Народното събрание приема законите и другите актове с мнозинство повече от половината от присъствуващите народни представители, освен когато Конституцията изисква друго мнозинство.

А3 Гласуването е лично и явно, освен когато Конституцията предвижда или Народното събрание реши то да бъде тайно."

Господин парламентарен секретар, заповядайте да прочетете писмените предложения на народните представители.

ТРИФОН МИТЕВ: По чл.82 има предложение от Нина Михайлова, Социалистическа партия: за по-голяма прецизност към текста да се прибави думата "заседава" или текстът да стане така: "Народното събрание може да заседава и приема решения, ако присъствуват повече от половината от всички народни представители".

Предложение от господин Чавдар Кюранов за нова алинея 4: "Законите, които се отнасят до основните права и свободи, до българското гражданство, до Избирателния закон, до референдума, до административно-териториалното устройство, до устройството на съда и прокуратурата, се приемат с мнозинство от 2/3 от присъствуващите народни представители.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли изказвания по направените предложения? Заповядайте.

ВЪЛКАНА ТОДОРОВА: Уважаеми колеги, към предложението на господин Кюранов предлагам да се прибавят и "международните договори, които имат политически и военен характер". Тези, които са вписани в чл.87, ал.1.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стоилов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: В ал.1 на чл.82 се предлага Народното събрание да заседава, когато присъствуват повече от половината от народните представители и да приема своите актове. Тоест, както за заседаването, така и за приемането на всеки един от актовете да се изисква посоченото мнозинство.

Разбира се, че крайният момент е в момента, когато се приема юридическият акт, но в случая терминът "решение" би трябвало да се тълкува само като родов акт за приеманите актове от парламента. В това именно значение той е употребен в Конституцията.

Що се отнася до ал.2 там се поставя един твърде сериозен въпрос и в предложението на народния представител господин Чавдар Кюранов по същество се съдържа идеята за въвеждане на органични закони, т.е. на закони, които третират най-съществените въпроси и поради тази причина изискват квалифицирано мнозинство.

Госпожа Вълкана Тодорова прави едно допълнение към идеята, която е заложена от господин Чавдар Кюранов. Този въпрос е твърде сериозен, по него тук не се започна дискусия, така че аз ви предлагам да преценим дали текстът може да бъде приет в сегашния му вид или пък сега да се изкажат някои принципни становища по необходимостта от съществуването на закони, които да се приемат с едно или с друго квалифицирано мнозинство, или пък да се откажем от този институт. Но ако тази дискусия предизвика твърде много спорове, вероятно този проблем ще трябва да бъде отложен. Пак повтарям, освен ако народните представители не стигнат до принципно съгласие по въпроса.

Що се отнася до ал.3, тя не предизвиква никакви спорове и затова по нея допълнителни коментари не са необходими.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, и мен ме смущава, че сме писали в чл. 82, ал. 1, че парламентът може да приема решения, когато в залата присъствуват повече от половината народни представители. Това добре. Но ние не пишем другото – че този парламент, бъдещият парламент на България не би трябвало да може да заседава въобще, ако няма повече от половината от общия брой на народните представители. По този начин мълчаливо в тази Конституция ние пропускаме това важно правило, което и днес ни ръководи. Иначе ние теоретично ще стигнем, страхувам се лесно и на практика до това тук, ако общият брой на народните представители е 250 – да заседаваме с 50 души, а само когато стигнем до решение, да търсим повече от половината плюс един. Това не е добре. Оставете как е в английския парламент. Вижте как трябва да бъде в България.

Поддържам разбирането, че трябва в комисията да се обсъди и тази зала да реши принципът, според който Народното събрание може да заседава само ако присъствуват повече от половината от общия брой на избраните народни представители.

Второ, подкрепям колебанието на господин Янаки Стоилов по ал. 2. Аз съм за това да обсъдим кои закони, като общ ред, посочени тук, трябва да бъдат приемани с едно квалифицирано мнозинство. Ние може би да не въведем тук френския термин на органическите закони, но очевидно трябва да има законодателни актове, да видим дали могат да бъдат дефинирани с обща формула, които не би трябвало да ~~да~~^{но са} бъдат приемани с това твърде обикновено, или както казваме абсолютно мнозинство по ал. 2.

По тази ал. 2 и по предложението, което правя, ако в момента ние не можем да стигнем до една цялостна идея, би трябвало да искаме една пауза за комисията и за тези парламентаристи, които искат да направят предложение в това отношение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, има ли други за изказване? Господин Обретенов, имате думата.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Моето предложение е да преминем нататък към останалите текстове, защото разрешаването на проблема по този текст ще зависи от това какво ще приемем по отношение на НЧ/МТ

уребдата във връзка с останалите текстове за Народно събрание, евентуално и за другите институции. Можем малко да го оставим този текст. Тук има и принципни, и чисто технически проблеми.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Кюранов, имате думата.

ЧАВДАР КЮРАНОВ: Аз подкрепям предложението на депутата Обретенов.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли друг за изказване? Думата има господин Аврамов.

ГЕОРГИ АВРАМОВ: Искам все пак да набледна, че в нито една конституционна държава не се иска толкова голям форум. В самата Търновска конституция за взимането на решение е достатъчна 1/3 от народните представители. Предлагам да се върнем към този текст, че решение се взима когато присъствуват повече от 1/3 от народните представители на заседание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стоилов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Мисля, че ще бъде целесъобразно ние да запазим досегашната практика и да създадем гаранции, че парламентът ще приема решение, когато присъствуват повече от народните представители. Правилно беше предложението да се изисква кворум, за да може да започне заседанието. Това е и предпоставка, че по-нататък ще съществува ~~форум~~ при приемане на решенията.

В заключение на кратката дискусия ви предлагам следното: да гласуваме ал. 1 и 3 в редакцията, която след малко ще ви прочета. А идеята на ал. 2 за мнозинството, с което се приемат законите, да бъде допълнително обсъдена и засега отложена.

Господин председател, ще прочета текстовете.

"Чл. 82, ал. 1. Народното събрание може да заседава и да приема своите актове, когато в залата присъствуват повече от половината народни представители."

Моля, да подложите на гласуване ал. 1. Редакционно текстът може да бъде спестен и "залата" не е необходимо място на указване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, народните представители да гласуват така предложения текст за ал. 1 на чл. 82. Гласувайте, господа!

Гласували 264 народни представители. От тях 249 за, 14 против, 1 въздържал се - това предложение се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "Ал. 3 - Гласуването е лично и явно, освен когато Конституцията предвижда или Народното събрание реши то да бъде тайно".

Моля, господин председател, да се подложи на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, господа, гласувайте за това предложение на ал. 3 от чл. 82.

Гласували 254 народни представители. От тях 252 за, 2 против, въздържали се няма - това предложение се приема.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: За процедурен въпрос думата иска господин Станчев.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Вземам думата по процедурен въпрос. Без какъвто и да е аргумент и съвсем извън процедурата ние оставихме една алинея за допълнително разглеждане, именно ал. 2. Ако ще я оставяме за допълнително разглеждане, то това ние трябва да го решим.

В същото време последната редакция, прочетена от господин Стоилов преди малко на ал. 1 почти съвпада с ал. 2. "Народното събрание заседава и гласува своите актове, когато присъствват повече от половината народни представители". Това е почти цялото съдържание на ал. 2.

В момента аз предлагам да се гласува или за разглеждането днес на ал. 2, или за нейното отлагане, като затова се изкажат необходимите аргументи. Само с аргумент, че са възникнали някакви мнения и че има други предложения, призумпцията на Янаки Стоилов не е достатъчно основание да не се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Смятам, че се изказаха мнения. Сега председателят би могъл да подложи на гласуване процедурното предложение за отлагане на ал. 2. Тези, които са за това предложе-
275.3

-8

ние, биха гласували за, тези пък, които са, както разбирам становището на господин Красен Станчев, против. Моля, господин председател, това процедурно предложение да бъде гласувано.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа, предлагам за отлагане гласуването на ал. 2 на чл. 82, така както я изложи господин Стоилов. Гласувайте, господа!

Гласували 249 народни представители. От тях 156 за, 71 против, 12 въздържали се – приема се отлагането на разискването на ал. 2 на чл. 82.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Пристъпваме към чл. 83. Чета неговото съдържание:

"Чл. 83. Заседанията на Народното събрание са открити. По изключение Народното събрание може да реши те да бъдат закрити".

По този текст не са направени предварително писмени предложения и бихме могли да пристъпим към неговото гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Ще има ли разискване по този въпрос?

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Направи се едно редакционно уточнение, което смятам, че създава по-голяма яснота на текста. Ще прочета неговото съдържание:

"Чл. 83. Заседанията на Народното събрание са открити. По изключение Народното събрание може да реши отделни заседания да бъдат закрити".

Моля, да се подложи на гласуване коригираният текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, народните представители да гласуват текста на чл. 83 така както докладчикът го изложи. Гласувайте, господа!

Гласували 255 народни представители. От тях 251 за, 4 против, въздържали се няма – това предложение се приема.

Чл. 84 от проекта за Конституция.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: По чл. 84.

"Чл. 84. ^а1 Министрите могат да участват в заседанията на Народното събрание и на парламентарните комисии. По тяхно искане те се изслушват с предимство.

^а2. Народното събрание и парламентарните комисии могат да задължат министрите да се явяват на техни заседания и да отговарят на поставени въпроси."

Моля да бъдат прочетени предложението по този текст.

ТРИФОН МИТЕВ: По текста е постъпило предложение от господин Емил Филипов. Към чл. 84, ал. 1 думата "министри" да се замени с израза "членовете на Министерския съвет". Това включва заместник-председателите и другите членове на Министерския съвет.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Според нас направеното предложение не променя смисъла на текста. Употребява се обичайната терминология "министри" затова смятаме, че текстът може да бъде гласуван в първоначалната редакция. Струва ми се, че и господин Филипов приема това наше становище.

Пристигваме към окончателното прочитане на текста:

"Чл. 84. ^а1 Министрите могат да участват в заседанията на Народното събрание и на парламентарните комисии. По тяхно искане те се изслушват с предимство.

^а2. Народното събрание и парламентарните комисии могат да задължат министрите да се явяват на техни заседания и да отговарят на поставени въпроси."

Господин председател, ако обичате да подложите целия текст на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Ще гласуваме алинея по алинея отделно, за да няма претенции.

Предлагам за гласуване първата алинея, както ^е докладчикът я ~~предложи~~ пред вас. Гласувайте, господа!

От общо участвалите в гласуването 251 народни представители, 247 са за, против ~~чий~~ въздържали се 4. Ал. 1 от чл. 84 се приема.

Предлагам за гласуване ал. 2 на чл. 84, както беше предложено от докладчика. Моля, да се гласува тази алинея.
НИ/ЛА
276.1

От общо участвалите в гласуването 249 народни представители, 247 са за, против 2 и въздържали се ^н.. Ал. 2 на чл. 84 се приема.

Имате думата, господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "Чл. 85. Народното събрание:

1. Приема, изменя, допълва, отменя и тълкува законите;

2. Приема държавния бюджет и отчета за изпълнението му;

3. Установява данъците и определя техния размер;

4. Насрочва избори за Президент на Републиката;

5. Избира и освобождава министър-председателя и по негово предложение членовете на Министерския съвет;

6. По предложение на министър-председателя създава, преобразува и закрива министерства;

7. Избира и освобождава председателя на Българската народна банка и ръководители на други ведомства, определени със закон;

8. Дава съгласие за сключване на договори за държавни заеми;

9. Решава въпросите за обявяване на война и за сключване на мир;

10. Разрешава изпращането и използването на български въоръжени сили извън страната;

11. По предложение на президента обявява военно или друго извънредно положение на цялата територия на страната или на част от нея;

12. Приема решение за провеждане на национален референдум;

13. Дава амнистия;

14. Учредява ордени и медали;

15. Определя официалните празници".

По този текст има доста и сериозни предложения и затова ви предлагам следната процедура: Парламентарният секретар ще прочете всички предварително направени писмени предложения, а след това ще помоля дискусията да се води последователно, според поредността на изложените в текста проблеми.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата за процедурно предложение.

АТАНАС МЧУРОВ: Предлагам парламентарният секретар да чете предложенията по отделните алинеи, да ги гласуваме и след това да продължаваме нататък, защото иначе ще се струпа много материал.

ГЕОРГИ АВРАМОВ (от място): Това не са алинеи, а точки.

АТАНАС МЧУРОВ: Добре, отделните точки. Предложение по първа точка, дискусия, гласуване. Предложение по втора точка, дискусия, гласуване и т.н.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Аз предлагам тези 15 точки да се разделят на две или три и така да гласуваме, а не точка по точка. Това е губене на време.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Господин председател, тук ставаше дума за два варианта. Първо, народните представители да изслушат всички предложения, за да се ориентират и заедно с това дискусията да се води по-нататък точка по точка. Поради това смяtam, че предложението, което прави господин Мчурев е съвместимо с първоначално предложената от мен процедура и нека да постъпим по казания вече начин.

Сега ще бъдат прочетени предложенията, а по-нататък обсъжданията ще бъдат точка по точка.

Заповядайте, господин Митев.

ТРИФОН МИТЕВ: Постъпили са следните предложения:

Господин Стоян Михайлов предлага към правомощията на Народното събрание в чл. 85 да бъдат добавени правомощията на президента, съгласно чл. 109, т. 5 всъщност обявяване на разпускане на събранието. Мотиви: Това е изключително важен въпрос и затова неговото решаване трябва да е от най-висша компетентност, т.е. от Народното събрание.

Господин Бончо Рашков предлага чл. 85, т. 5 да добие следната редакция: "Избира и освобождава от длъжност министър-председателя". Мотиви: Според този текст, само министър-председателят ще се избира и освобождава от парламента, докато текстът, предлаган от Комисията за изработване на проект за Конституция на България постановява цялото правителство да бъде формирано по парламентарен път.

Господин Йордан Андреев към чл. 85 предлага нова т.7а: "Избира и освобождава от длъжност по предложение на Министерския съвет ръководителите на Българската национална телевизия, Българското национално радио и Българската телеграфна агенция". Предлага нова т. 7: "Избира и освобождава по предложение на Висшия съдебен съвет председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд, главния прокурор на републиката, както и председателя на Българската народна банка и ръководители на други ведомства, определени със закон."

Господин Божан Божанов предлага в чл. 85 т. 7 нова т. 7: "Избира и освобождава по предложение на министър-председателя, областните и околовийските управители."

Господин Трифон Димитров към чл. 85, т. 7 предлага следната редакция: След "други ведомства" да се добави "с национално значение".

276.4

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Господа, чухте направените предложения. Първото от тях е по точка 5 от сегашния чл.85: "Народното събрание избира и освобождава министър-председателя и по негово предложение членовете на Министерския съвет". В идеята на господин Бончо Рашков се съдържа изглежда предположението, че след като бъде избран министър-председателят от парламента по-нататък той ще трябва самостоятелно да формира своя екип. Действително такъв подход също е възможен, но нека не се забравя, че ние възприемаме самостоятелна отговорност на всеки един от министрите чрез гласуване на доверие или недоверие. След като парламентът ще може самостоятелно да обсъжда дейността на всеки един от министрите, то това негово право произтича и от дадената му възможност той да формира цялостно, по-точно да избира целия министерски екип. Поради тази причина смяtam, че така предложеният текст от Конституционната комисия има своята логика в другите текстове от Конституцията.

Има ли мнения по тази точка, които да бъдат изказани, преди да пристъпим към другите?

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Христов.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС - единен): Колеги, моето изказване има принципен характер и не е съвързано директно с точка 5.

Питам се, след като Народното събрание е върховен орган на държавната власт, можем ли в 15 пункта и оправдано ли е то да определи територията, в която ще изявява своята дейност при това многообразие, сложност и противоречивост на задачите, с които занапред ще трябва да се справи то? Според мен това е нелогично. И при най-добра воля изчерпателното посочване на функциите на Народното събрание не може да бъде направено. От тази гледна точка предлагам като допълнение към точка 15 да се каже: "Народното събрание определя официалните празници и взема решения по други въпроси с национално значение".

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Бих искал да дам едно пояснение. Господин Христов, ние разсъждавахме по този въпрос дали трябва най-общо да бъде определена сферата на компетентност на парламента или да бъдат изрично изброени неговите основни

правомощия. Спряхме се на второто, тъй като изхождаме от идеята, въпреки че парламентът е законодателният орган, че той главно формира политиката на страната, все пак той не е всекомпетентен орган. Поради тази причина, най-малкото и за прогледност, и за поставянето в определени граници на дейността на самия парламент, избраният в проекта подход, смяtam, не съдържа никакви недостатъци. Вярно е, че конституционната практика познава и други подходи, но мисля, че нищо няма да загубим, а даже и ще спечелим от избрания от нас подход.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Дренчев.

МИЛАН ДРЕНЧЕВ: Уважаеми народни представители, с две думи бих казал, че няма смисъл да съществува точка 13. Амнистията е закон. Защо ще се подчертава, че Народното събрание гласува амнистията. То е закон. Казано е, че това Народно събрание гласува законите. Какъв смисъл има от тази точка, специално за амнистията? Амнистията е закон, а не наредба. Нека господи юристите помислят по това.

Не смяtam, че е много правилна досегашната практика на Великото Народно събрание в ~~няколко~~[✓] кабинета. Ние гласуваме доверие и се възлага на министър-председателя да състави правителство и той да си подбере състава. Тук е казано, че става по негово предложение. Гласува се доверие на министър-председателя още в самото начало, като се гласува за всеки министър поотделно, ~~неговите~~ ръце са вързани, той не е свободен да състави кабинет по негово усмотрение и кабинет, който е отговорен за програмата на това правителство. Може да се държи сметка и да се гласува недоверие на отделния министър тогава, когато той не изпълнява своите задължения или има причини за това Народното събрание да му гласува недоверие. Смяtam, че министър-председателят е този, който ще представи кабинета като цяло и доверието на министър-председателя се гласува като цяло, а не поотделно на всеки министър. Смяtam, че с това се връзват ръцете на един министър-председател, който е отговорен за приложението на програмата, която предварително е обявил, след като ние като Народно събрание му определяме с кои хора трябва да работи, той не е напълно свободен. Смяtam, че този текст не е достатъчно изяснен.

Повтарям, точка 13 е излишна.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Станчев.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Ние тръгнахме малко на "анкро" по всички текстове на този член. Искам да ви обръна специално внимание на точка 1, която гласи: "Народното събрание приема, изменя, допълва и тълкува законите". Предлагам да отпадне глаголът "тълкува". Тогава текстът ще придобие следния вид: "Приема, изменя, допълва и отменя законите". Тълкуването на законите дори и тогава, когато имаме ^{християнски} автентично тълкуване на законите, е вече намеса в съдебната власт. Самата функция на Народното събрание да приема, отменя и изменя законите е вече тълкуване. Тогава, когато специално в Конституцията в този текст е сложен ^{има} "тълкува", това означава дисбаланс на властите.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Златев.

СТЕФАН ЗЛАТЕВ: Уважаеми госпожи и господа народни представители! Имам два въпроса по чл.85. Първият съм повдигал нееднократно, дори бях дал писмени предложения по него, но очевидно нещо е станало с тях.

Предлагам към чл.85 да се добави нова точка, допълваща прерогативите на Народното събрание: "то единствено решава въпросите за викане на чужда военна помощ и разрешава преминаването или разполагането на чужди войски на територията на страната . Решение по тези въпроси Народното събрание взима с мнозинство от 2/3". Смяtam, че целесъобразността на подобен текст не буди съмнение, още повече, че в този проект за Конституция на настоящия етап не е уточнено кой и как ще взима решения по тези съдебносни за страната и народа въпроси. Смяtam, че за да се избегнат всякакви спекулации по този въпрос, както и всякаква възможност за злоупотреба с власт, единствено правомощно да ги решава трябва да бъде Народното събрание с едно квалифицирано мнозинство.

Искам да насоча вашето внимание и към точка 4 на разглеждания член 85. Предлагам разглеждането на тази точка засега да бъде отменено, докато не се уточним и окончателно не вземем решение за начина за избиране на президент. Тогава ще се върнем и съответно, ако приемем президентът да се избира чрез преки избори, очевидно ~~чрез~~ ^{чрез} ~~четвърта~~ ^{текса} ще остане тук, а ако приемем някакъв

друг начин, ще правим съответните изменения. —>

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Величков.

АЛЕКСАНДЪР ВЕЛИЧКОВ: Господин председателствующа, уважаеми колеги! Предполагам, че мнозина от вас си дават сметка, че изброяването на функциите на Народното събрание, президента и Министерския съвет е до голяма степен същността на тази Конституция и на нейното въздействие върху нашия обществен живот. Поради това ние трябва да съсредоточим в най-голяма степен вниманието си именно при разпределението на функциите на тези три стълба на държавната власт.

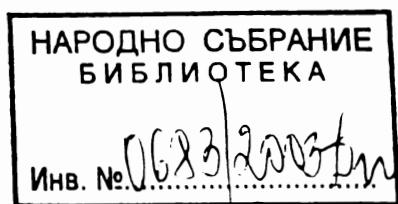
Тези от вас, които са чели устройството на Римската република, навсярно са обърнали внимание с какви сложни механизми там са уредени взаимоотношенията между законодателна, административна и изпълнителна власт. Ако една от тях може да постанови някакво решение, другата трябва да го потвърди, а третата може да го отмени. Взаимовръзките са толкова сложни, че нито една от трите власти да не доминира и в това е същността на демокрацията. Ние трябва да изготвим такъв механизъм, при който да не доминира нито една от трите власти. Ето защо аз искам да предложа във функциите на Народното събрание в точка първа да отпадне функцията тълкуване на законите, както предложи господин Станчев.

В точка пета категорично не мога да се съглася Народното събрание да утвърждава членовете на Министерския съвет. До някъде бих се съгласил с това, но категорично не мога да се съглася Народното събрание да гласува недоверие на отделен министър. За мен това е изключително право на въздействие върху изпълнителната власт. Народното събрание може да въздействува върху изпълнителната власт, като гласува недоверие на целия Министерския съвет. По този начин то може да принуждава министър-председателя и Министерския съвет да следва определена политика, но може и да влияе и върху състава на Министерския съвет, по този начин намесата според мен става голяма и Министерският съвет става прекалено зависим от Народното събрание. Тъй като господин Янаки Стоилов обвърза гласуването на недоверие на отделен министър с утвърждаване на членовете на Министерския съвет,

тъй като не съм съгласен да бъдат освобождавани отделните министри и бих защитил в точка пета Народното събрание да не утвържда-ва неговите членове. Ако тази зависимост не е задължителна, то тогава бих допуснал членовете на Министерския съвет да се утвърждават от Народното събрание, но в никакъв случай да не се освобождават от него.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Луканов.

277.5

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ: Уважаеми дами и господа! Аз бих подкрепил напълно господин Величков, че тези части от Конституцията, които сега разглеждаме са от решаващо значение, тъй като по същество обсъждаме разпределението и разделението на властите, тяхната взаимна зависимост и независимост в цялостната система на властта. И трябва да обърнем особено внимание на текстовете, които обсъждаме сега и предстои да обсъждаме по другите членове на Конституцията.

Бих добавил, разбира се, към парламент, президент, правителство и съдебната власт, господин Величков, за да бъдем изчерпателни, когато говорим за разделение на властите. Мисля, че ние всички вече с гласуваните текстове досега на първо и второ четене сме направили избора си в полза на парламентарния тип република и трябва да бъдем последователни при обсъждането на текстовете оттук нататък и да бъдем предпазливи, когато по същество става дума да ни се наложи, чрез дребни наглед, но много съществени вметвания в текста на Конституцията един президентски режим, който нито отговаря на традициите на България, нито е най-доброто за нея в сегашния момент, тъй като носи със себе си, тук не става дума за личности, неминуемата и неизбежната опасност от авторитарно израждане.

Затова аз бих подкрепил три от конкретните предложения, които се правят.

Първо, саморазпускането или разпускането на Народното събрание да бъде негово и само негово право, т.е. да бъде право на саморазпускане.

Второ, изборът на основните ръководни фигури в съдебната власт да бъде изключително право на Народното събрание, тъй като в противен случай ние бихме подчинили главния прокурор и други ключови фигури по същество на изпълнителната власт.

И трето, Народното събрание да избира по предложение на председателя на Министерския съвет ръководителите на Националната телевизия, радио и телеграфна агенция.

Тези предложения, според мен, са правилни. Те отговарят и на досегашната практика и тази практика не е опровергана, не е показала никакви сериозни недостатъци.

Не бих подкрепил обаче преди всичко предложението, Народното събрание да се меси в назначаването на околийски и окръжни управители или само околийски, или само окръжни, каквото чух сега, тъй като става дума за представители именно на изпълнителната власт по места. Те трябва да бъдат назначавани и съответно ръководени непосредствено от правителството на страната, без намеса на законодателната власт.

Смятам, че в никакъв случай не би следвало да приемаме предложение, според което членовете на Министерския съвет, министрите, да бъдат по същество еманация на председателя и да не са в пряка връзка и пряка зависимост от Народното събрание. Това също не е съвсем в съответствие с парламентарната практика. Даже в Съединените щати ^и~~един~~ президентски режим всеки от членовете на администрацията, на кабинета, подлежи на една много сложна и тежка процедура, на разпит, бих казал, в Конгреса и на утвърждаване от него.

Така че, тези две предложения аз бих предложил на уважаещите народни представители да не възприемаме.

И отново подкрепям предложението, внимателно и тъчка по точка да разгледаме и гласуваме тези текстове, тъй като те са същността на парламентарната република.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: За реплика има думата господин Обретенов.

ПЕТЬР ОБРЕТЕНОВ: Уважаеми дами и господа! Аз внимателно изслушах това, което господин Луканов изрази тук пред вас. Той изхожда от предпоставката, че ние сме действително парламентарна република. Така е и записано с известна уговорка в чл. 1 от тази Конституция. Но въпросите, които той повдига, означава ние отново да се върнем към едно първоначално състояние на нещата. А именно, ние решихме всички и в Конституционната комисия, нямаше спор, а и тук в залата при обсъждането на първото четене, че президентът ще се избира пряко от народа, чрез прям избор. (Шум от залата). Това означава, че ние ще дадем малко

20

по-засилени, по-големи функции на президента, без да изпълнява чисто представителна роля и функция. Това означава, че тази негова роля трябва да намери отражение в правомощията на Народното събрание и в правомощията на президента. Това, което е отразено в Конституцията досега, според мен, е точно отражение на тези идеи. И моля да не се връщаме отново на неща, които действително сме ги разрешили с консенсус. (Драгомир Драганов от място: „Къде е този консенсус? В залата или в комисията?“) И в залата на първо четене. Ние приехме, че президентът действително трябва да се избира пряко от народа. Няма смисъл да се избира президентът пряко от народа, ако той действително изпълнява чисто представителна роля. (Шум в залата).

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Вашето беше изказване, а не реплика. Думата има госпожа Маринова.

КЛАРА МАРИНОВА: Аз искам по-конкретно да се спра върху текста на т. 7 "Избира и освобождава председателя на Българската народна банка и ръководители на други ведомства, определени със закон".

След няколко консултации тук в залата с колеги народни представители - юристи, стигнахме до извода, че в други ведомства може би трябва и затова настояваме да се конкретизира "национални институти". Какво имаме предвид?

Разбира се, на първо място телевизията, радиото и Българската телеграфна агенция. Аз не знам дали някой се съмнява във факта, че телевизията, радиото и телеграфната агенция, това са, образно казано, четвъртата власт в една държава. И мисля, че колегата Иво Инджев в снощното предаване "Отзвук" многократно подчертавайки този реален факт, беше прав.

Затова не е без значение кой и как ще има възможност да ръководи и да направлява основната програмна и в крайна сметка политическа дейност на телевизията, радиото и Българската телеграфна агенция. Под "политическа дейност" нямам предвид "партийна", а имам предвид именно многопартийна и кой и как ще гарантира свободата на словото в тези три национални института.

Реалната практика досега показва, че за съжаление който владее другите три власти оказва доста сериозен натиск върху ръководствата и върху журналистите в тези три института.

278.3

Затова аз лично предлагам и това го обсъдих с няколко колеги - юристи, след "други ведомства" да бъде записано: "И национални институти - Българска телевизия, Българско радио и Българска телеграфна агенция, определени със закон". Защо определени със закон?

На повечето от вас, колеги народни представители, е известно, че Комисията за телевизия и радио има вече няколко проекти за закон. Разгледани са в тази комисия. Има сериозни разногласия по някои от текстовете, но почти всички колеги от Комисията за телевизия и радио се обединиха около идеята, че ръководствата на телевизията и на радиото трябва да бъдат представителни и да представляват трите вида власти в България. Но в крайна сметка Народното събрание да бъде това, което да определя ръководствата на тези два института.

И затова настояваме да бъде записано "определенi със закон". Когато този закон за радиото, телевизията и Българската телеграфна агенция се изработи, вече да се конкретизира точно как ще става изборът на ръководителите на тези ведомства.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има господин Михайлов.

АТАНАС МИХАЙЛОВ: Господин председателю, уважаеми дами и господа народни представители! Когато приемахме чл. 1 на Конституцията, ние казахме, че България е демократична република с парламентарно управление. По-нататък, в ал. 3 на чл. 1 ние казахме, че никаква част от народа, политическа партия или друга организация, държавна институция или отделна личност не може да присъства на съществуването на народния суверитет. Или, с тази алинея ние определяме границите на върховната власт, която съсредоточаваме в Народното събрание, и пречим на отделна личност или на отделна партия да обсеби суверинитета на държавата. Сега, когато сме изправени пред чл. 85, т. 4, аз намирам, че има известно противоречие между чл. 1 от Конституцията и ал. 3 на този текст, заедно с т. 4 от чл. 85 на Конституцията.

Ако ние прибегнем или осъществим по някакъв начин президентската власт, президентът да бъде избиран пряко от народа, уважаеми народни представители, ние можем да бъдем изправени пред един факт, който може би ще разруши демокрацията, за която

водим борба и искаме да установим в нашата република. Смятам, че президентската власт трябва да се ограничава от Народното събрание и тази президентска власт трябва да се дава от Народното събрание, тук, с гласуване на 2/3 при квалифицирано ~~и~~ мнозинство.
(Ръкопляскания в опозицията)

Искам да се върна, уважаеми народни представители, и към чл. 85, т. 1. Господин Красен Станчев каза, че т. 1, която съдържа "Народното събрание приема, изменя, допълва, отменя и тълкува законите..." можело да останат "приема, изменя, допълва и отменя законите", но да се премахне понятието "тълкува". Този, който създава нещо, уважаеми народни представители, той може и да го тълкува. Народното събрание е върховна власт и то може да тълкува тези закони, щом може да ги приема, изменя и отменя. Досега в практиката законите се тълкуват от пленума на Върховния съд, но правото на Народното събрание да тълкува законите никой не може да му отнеме, щом реши да ги тълкува.

Ст.Б/МТ

279.1

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Димитров.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Господин председателствуващ, госпожи и господа народни представители! Провокиран бях да поискам думата от изявленietо на уважавания от мен господин Петър Обретенов, че ние, цитирам го, с консенсус се съгласихме за пряко избиране на президент.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ (от място): Не се хващайте за израза, може би неправилно съм го употребил.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Господин Обретенов оттегля този свой израз.

Действително в проекта за Конституция, който ние обсъждахме на първо четене, и в сегашния проект е заложена тази постановка, този принцип. Но в изказванията на първо четене, а и в дискусията, която започна сега, се открои и противоположното мнение и се изказаха някои аргументи в подкрепа на избиране на президента на Републиката от Народното събрание и срещу принципа на прякото избиране.

Към това, което вече беше казано, бих искал да добавя един аргумент, бих казал, от исторически , от психологически характер, произтичащ от реалностите на упражняването на властта в България. За съжаление и през последните 45 години, и доста време преди това, и в по-далечната история авторитарната традиция, единовластието са се утвърдили достатъчно силно в практиката на управлението на страната. Прякото избиране на президент при тази традиция би могло и според мен неизбежно би създало риска за възвръщане именно към тази традиция, независимо от личността, която ще бъде избрана, която ще получи доверието.

Вторият ми аргумент е по-скоро контрааргумент на най-силния аргумент, който аз признавам на привържениците на прякото избиране на президент. Това, че ние имаме нужда от президент с авторитет и пряко избран от народа именно за постигане на стабилност при тези сложни и кризисни условия на преходния период.

279.2

24

Моят отговор е следният: за постигането на политическа стабилност има два начина. Единият начин е чрез придаване на по-големи пълномощия на едни или други органи на властта. Другият път е търсенето на политически консенсус. Мисля, че привлекателното и уникалното в българския мирен преход е именно това, че ние успяваме да постигнем политическа стабилност именно на основата на консенсус. Затова аз считам, че към този принцип би трябвало да се придържаме и занапред, в това число и при избирането на президент.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата за процедурно предложение господин Савов.

МИХАИЛ САВОВ: Уважаеми господин председателю, уважаеми колеги! Аз предлагам да не изпреварваме събитията, да не обсъждаме наистина сега проблема за избора на президент. Като стигнем до съответния член, в зависимост от това какво ще решим – примерно, ако се реши, че той трябва да бъде избиран от Народното събрание, този член съответно ще бъде допълнен. При цялото ми уважение към колегата Димитров, който непрекъснато ратува да работим по-експедитивно, аз не разбирам днешното му изказване по този въпрос.

Второто ми процедурно предложение е да се върнем към предложението, което беше направено от колегата Стоилов, т.е., да обсъждаме пункт по пункт. Ние минахме към обща дискусия, прескачаме към членове, до които още не сме стигнали. Така ще изгубим много време. Бихме могли да работим по-конструктивно, ако обсъждаме пункт по пункт. И аз към това ѝви призовавам.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, госпожа Ананиева.

НОРА АНАНИЕВА: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Аз щях да се изкажа в същия стил, но искам да обърна внимание, защото ние ще тръгнем сега по пунктове, върху обстоятелството, че още в Конституционната комисия и след това тук в пленарната зала изказах съмнения по това, че ние до голяма степен догматизираме принципа за разделение на властите. Ние не можем

да вървим, казах го и в Конституционната комисия, въпреки че тогава ме репликираха някои колеги, не бяха съгласни, че чистият принцип за разделение на властите е проведен само в Американската Конституция, където режимът е президентски, не е парламентарен. В един парламентарен режим, разрешете ми да познавам до голяма степен световната литература, в това разделение на властите определен превес има парламентът. Освен това от гледна точка на нашата конкретна ситуация и сега, и в обозримо бъдеще все пак парламентът ще бъде балансиращият фактор, парламентът ще бъде факторът, в който ще бъдат най-широко представени различните политически и социални интереси.⁷ Много по-лесно един президент, не знам след колко години той може да стане съвсем, съвсем надпартиен, един президент може да потърси една извън парламентарна власт, една извън парламентарна линия на поведение. Докато в парламента ще бъде балансът в демократичен смисъл, не говоря за извънредно положение.

В този смисъл аз съм готова да пристъпим към гласуване пункт по пункт, без да изхождаме от това, като прескочим т. 4 във всички случаи, защото това е един фундаментален въпрос на формата на управление, но като много внимателно обсъдим предложениета, които дава този превес на парламента. Всякакви призраци от рода на това, че ще стане конвент и пр. мисля, че не бива да се разявят, тъй като много по-голяма в тази държава и историческа, а и от световната практика е опасността от простото авторитарно управление. По-сложно е парламентарното управление.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Бих искал да ви предложа нашето становище по точка първа. Имаше две предложения към нея. Те ще бъдат гласувани. Има няколко точки, които не предизвикаха дискусия. Можем да ги гласуваме и когато стигнем до двата или три проблема, които останаха, допълнително да уточним нашите решения.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има госпожа Тодорова.

ВЪЛКАНА ТОДОРОВА: Уважаеми колеги, моето предложение е почти процедурно. Предлагам да не разглеждаме точка 4, защото и без това ще стигнем до глава пета, където ще се разгорят дискусии по същия въпрос. Има и трето четене и ако трябва, след като постигнем съгласие по глава пета, да включим точка 4 отново.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Господи народни представители, по точка 1 дискусия предизвиква правомощието на Народното събрание да тълкува законите.

Господин Красен Станчев и господин Величков казаха някои от своите аргументи, главният от които беше стремежът към по-голяма диференциация във властите.

Обратно, господин Атанас Михайлов припомни познатата практика за автентично тълкуване и в този смисъл и двете разрешения са възможни.

В самата Конституционна комисия не се постигна еднозначно мнение по този въпрос. Бих могъл да прибавя само няколко думи за достатъчна ориентация на народните представители.

Наистина, трайна практика е органът, който приема определени юридически актове, да може и да ги тълкува. Заедно с това обаче трябва да се има предвид, че тълкувателната дейност най-често е свързана с правоприлагането, а правоприлагането се извършва от съдебните органи. Заедно с това в много случаи не парламентът, който е приел даден закон, би се изправил в хипотезата на автентично тълкуване, т.е. напълно възможно е друг, следващ парламент да тълкува актовете на предишния.

Следователно няма пречка тълкуването на бъде отнесено към компетенциите на Върховния касационен съд, така както ние го замисляме. Имаме подобна идея във връзка с компетенциите на Конституционния съд, който единствен може да тълкува Конституцията. Следователно аз не искам да предрешавам въпроса, възможни

са и двете решения, но, първо, от процедурна гледна точка трябва да се подложи на гласуване проблемът да отпадне тълкуването на законите като дейност на парламента и тогава вече, след като видим колко от народните представители поддържат това нещо, ние можем да пристъпим към останалия текст. Или ако господата, които правят това предложение, смятат, че първо можем да гласуваме основния текст, а след това да гласуваме допълнението за тълкуване, можем да постъпим по този начин. И в двата случая можем да спестим едно гласуване. Нищо не се променя според мен.

КРАСЕН СТАНЕЧЕВ (от място): В обяснението ти има една некоректност.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Не, аз казвам, че е възможно този текст да отпадне, но това в крайна сметка ще се реши с гласуване. Но тогава какво ще стане; ако при гласуването за отпадане не се получи мнозинство от 2/3. След това отново ще трябва да се гласува пък за оставането и то тогава като не получи 2/3, тогава трябва да отпадне. Тоест, ние правим едно гласуване в повече.

Ако имате някакво предложение към процедурата, можете да го направите.

КРАСЕН СТАНЕЧЕВ: Репликата ми се състои в следното:

Основната дейност на Народното събрание е в точка 1, ясно фиксирана, а именно "приемане, отменяне, изменение и допълнение и т.н. на закони". Това е основната дейност. Тогава, когато имаме отделното понятие или отделния глагол "тълкува", то тогава тази функция би трябвало да бъде отделно описана като дейност на Народното събрание, тъй като ние вече сме приели непосредственото действие на Конституцията. Оттук идва цялото объркане.

Затова аз предлагам да се гласува отпадането, първо, и след това да видим какво ще се получи. Да се гласува първо отпадането на глагола "тълкуване".

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: В крайна сметка мисля, че се връщаме към по-рационалното предложение - да гласуваме точка 1 така:

"1. Приема, изменя, допълва и отменя законите".

А след това допълнително ще се гласува другото предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа народни представители! По чл.85 се изказаха 12 души. Мисля, че всички точки са изяснени. Моля ви да пристъпим към гласуване на точка 1, така както я предлага господин Стоилов. Гласувайте, господа!

Гласували 250 народни представители. От тях 247 - за, 2 - против, 1 - въздържал се.

Това предложение се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Сега, господин председател трябва да се гласува за допълнението: "Народното събрание тълкува законите". Моля да се подложи на гласуване това предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, който е да се включи "тълкуване", гласува ^{за} "за", тези, които са против, "тълкуването" като дейност на Народното събрание - гласуват против. Моля ви, гласувайте по това предложение!

Гласували 253 народни представители. От тях 175 - за, 70 - против, 8 - въздържали се.

Приема се "Народното събрание тълкува законите".

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: По точка 2 не бяха направени предложения. Текстът е следният:

"Чл.85. Народното събрание:

2. Приема държавния бюджет и отчета за изпълнението му".

Моля да се гласува тази точка.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте точка 2 от чл.85. Гласувайте, господа!

Гласували 252 народни представители. От тях 252 - за, нито един против, няма въздържали се.

Точка 2 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "Чл.85. Народното събрание:

3. Установява данъците и определя техния размер."

Виждам, господин Христов, че сигурно искате да направите едно редакционно уточнение, но смяtam, че текстът така е по-сполучлив, защото Народното събрание установява данъците по вид, а след това определя и техния размер. Затова аз смяtam, че точката не се нуждае от никакви изменения.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте точка 3 на чл.85. Гласувайте, господа!

Гласували 262 народни представители. От тях 259 - за, 2 - против, 1 - въздържал се.

Точка 3 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Беше предложено точка 4 да отпадне и да се разглежда след като се реши начинът, по който се избира президентът. Затова, господин председател, сега е необходимо процедурно да се гласува отлагането на решаването на точка 4.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте за отлагане разглеждането на точка 4 от чл.85. Гласувайте, господа!

Гласували 252 народни представители. От тях 234 - за, 8 - против, 10 - въздържали се.

Точка 4 се отлага.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Точка 5 предизвика дискусии в залата, като предложенията от една страна бяха да се запази сегашният текст, а от друга страна парламентът да избира единствено министър-председателя, който след това сформира своя кабинет.

В изказването на господин Величков струва ми се, беше потърсен компромисът – да се запази възможността парламентът да избира по предложение на министър-председателя министерския кабинет, но заедно с това сериозно да се обсъди проблемът дали е целесъобразно парламентът да гласува недоверие на отделни министри от състава на правителството. Действително подобна възможност поставя в по-трудно положение правителството и е възможно да се достигне до неговото дестабилизиране и трудности да провежда единна политика. Мисля, че е възможно, когато стигнем до този текст за гласуване на недоверие, сериозно да обсъдим проблема и евентуално да сведем правителствената отговорност до отговорност на кабинета като цяло или на министър-председателя.

Заедно с това обаче смяtam, че текстът в т. 5 може да се запази в сегашната му редакция: Парламентът като цяло да може да избира правителството.

Затова чета т. 5: "Избира и освобождава министър-председателя и по негово предложение членовете на Министерския съвет."

Господин председател, ако има все пак процедурно настояване срещу този текст, ние не трябва да го пренебрегваме, но аз смяtam, че залата не подсказва това и може да се пристъпи към гласуването на т. 5 така, както я прочетох.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Виждаме, че няма противоречия. Гласувайте така, както беше предложена т.5 от чл. 85 на проектоконституцията.

От гласувалите 271 народни представители, 266 са за, против 2 и въздържали се 3. Точка 5 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: По точка 6 нямаше предложения. Нейният текст е следният: "По предложение на министър-председателя създава, пре~~бройва~~ и закрива министерства."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля гласувайте за т. 6 от чл. 85 на проектоконституцията. Гласувайте, господа!

От 257 гласували народни представители, 257 са за, против ~~и~~, въздържали се ~~и~~. Точка 6 на чл. 85 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Точка 7 предизвика и продължава да предизвиква доста дискусии. В нея би могъл да се приеме следният подход: Конституцията бланкетно, най-общо да каже, че има национални ведомства, чито ръководства се определят със закон. Но този подход съдържа доста рискове, че ролята на твърде съществени национални институции може да бъде решавана в една или друга ситуация по различен начин.

Заради това смяtam, че по-подходящо е най-съществените от тези институции да бъдат определени в Конституцията с допълнението, че Народното събрание със закон може да решава избирането на техни ръководства от самото него.

Но тъй като по т. 7 мненията продължават да са различни, главно от гледна точка на това, кой да определя ръководствата на националните средства за масово осведомяване – парламентът или президентът, предлагам ви, господа, т. 7 засега да бъде отложена, за да сме сигурни, че по нея можем да постигнем съгласие.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте за отлагане на т. 7

От гласували 269 народни представители, 198 са за, против 62 и въздържали се 9.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: След т. 7 господин Божан Божанов прави предложение: "Народното събрание да избира и освобождава, по предложение на министър-председателя, областните и околийските управители."

Комисията за изработване на проект за Конституция на България смята, че това са дейности, които се отнасят към сферата на компетенции на изпълнителната власт и по-специално на правителството. Поради това този проблем ще бъде уреден на съответното систематично място и не е необходимо да се включва тук.

Точка 8: "Дава съгласие за сключване на договори за държавни заеми."

Моля да се подложи на гласуване тази точка.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля гласувайте т. 8 така, както ви се предлага.

От гласувалите 260 народни представители, 254 са за, против 6, въздържали се.^{Към} Точка 8 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Преди да пристъпим към т. 9 трябва да отбележа, че според част от народните представители в темата за Народното събрание се отнася и изборът на висшите магистрати. Но тъй като това е една тема, която я свързваме главно със съдебната власт, нека ние да я обсъждаме там и след като решим по какъв начин те ще бъдат определяни, тогава ще допълваме компетенциите на един или на друг орган.

Сега преминаваме към т. 9: "Решава въпросите за обявяване на война и за сключване на мир."

Смяtam, че предложението, което направи господин Златев като тема се отнася към т. 9, а той предлагаше Народното събрание да решава въпросите за използване на чуждестранна военна помощ, за преминаване или разполагане на чуждестранни войски на територията на републиката.

Тази тема влиза в тясно взаимодействие с т. 9 и т. 10 от компетенциите на парламента, заедно с това с правата на президента по чл. 11, който може да обявява военно или друго извънредно положение. В крайна сметка обаче, тези въпроси би следвало да се решават от парламента. Но тук възниква още един проблем. Използването на военна помощ може да се предвижда в международни договори, които подлежат на ратификация от парламента, така че трябва да се обмисли посочената тема заедно с проблема за ратификацията.

Поради сложността и деликатността на проблема, аз ви предлагам Комисията за изработване на проект за Конституция на България да се ангажира с неговото обсъждане и когато достигне до по-ясно гледище да го постави на гласуване. Засега да гласуваме т. 9 в предложения първоначално текст: "Решава въпросите за обявяване на война и за сключване на мир."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте т. 9 така, както ви се предлага.

От гласувалите 255 народни представители, 253 са за, против ^{към}, въздържали се 2. Точка 9 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "10. Разрешава изпращането и използването на български въоръжени сили извън страната."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте точка 10 така, както се предлага.

С 241 гласа за, 6 - против, точка 10 се приема.

Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "11. По предложение на президента обявява военно или друго извънредно положение на цялата територия на страната или на част от нея". Народното събрание само решава този въпрос и текстът е формулиран именно от гледна точка на решението. Естествено Народното събрание може както да приеме предложението и да обяви военно положение, така може и да го отхвърли и да не обяви военно положение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте точка 11.

С 246 гласа за, 9 - против и 2 - въздържали се точка 11 се приема.

Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "12. Приема решения за произвеждане на национален референдум".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля гласувайте точка 12.

С 249 гласа за, 3 - против и 1 - въздържал се се приема точка 12.

Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: По точка 13 се направи възражение от един народен представител за отпадане правото на Народното събрание да ~~установява~~ амнистия. Ние не чухме аргументи. Това е традиционно право на парламента. Знае се, че амнистията се дава със закон и всички гаранции, които са необходими, са налице. Още повече, ^утя е средство, което създава възможност за преоценка на определени деяния, за преоценка на обстоятелствата, които предизвикали извършването на тези деяния. Смятам, че не е необходимо да се привеждат допълнително аргументи и предлагам точката да се гласува така, както е записана.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте така предложената точка 13.

С 250 гласа за, 9 - против и 4 - въздържали се, точка 13 се приема.

Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Нямаше предложения по точка 14. Нейното съдържание е следното: "Учредява ордени и медали".

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте точка 14!

С 259 гласа за, 9 - против и 2 - въздържали се, точка 14 се приема.

Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "15. Определя официалните празници".

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте точка 15.

С 251 гласа за, 5 - против, 2 - въздържали се точка 15 се приема. Има думата господин Стоилов.

Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Към този текст беше направено предложение за нова точка от народния представител Стоян Михайлов с цел съдържанието на сегашната точка 5 на чл.109 да се пренесе към правомощията на Народното събрание. Ще ви прочета тази точка: "Определя границите на административно-териториалните единици и техните центрове по предложение на Министерския съвет".

Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България обсъди тази сутрин направеното предложение. Надделя становището, че това правомощие трябва да се отнесе, или по-скоро да остане към компетенциите на президента, тъй като, от една страна, той олицетворява единството на нацията, а, от друга страна, носи отговорност за сигурността на страната и в крайна сметка се има предвид, че видът на административно-териториалните единици се установява със закон от парламента, а той определя границите на отделните административно-териториални единици конкретно.

Заедно с това по този повод трябва да припомня, че господин Стайнов имаше идея да се засили ролята на отделните

населени места, и по този териториалните общности в определянето на тези единици, а президентът по предложение на правителството да ги утвърждава. За тази идея ние можем да мислим. Тя би съвместила направеното предложение, без да се налага да променя неговото систематично място. Ако господин Стоян Михайлов желае да се подложи на гласуване неговото предложение, ние ще направим това, но тези пояснения бяха необходими, за да се ориентират и останалите народни представители в темата. Господин Михайлов, да гласуваме ли Вашето предложение?

СТОЯН МИХАЙЛОВ (от място): Приемам Вашите аргументи.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Тогава мисля, че въпросът засега е изчерпан. Господин Стайнов, нека да го обсъждаме, когато...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Стайнов.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Уважаеми колеги, аз съм съгласен с това, което предложи господин Янаки Стоилов. Бих искал да си запазим възможността, ако при обсъждането на това правомощие на президента бъде прието различно решение от предполагаемото, да можем да се върнем отново към текстовете, касаещи правомощията на Великото Народно събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: За това не би имало пречка, тъй като ние и по други въпроси условно приехме решение. Така че заедно с гласуваните точки бихме могли допълнително да обсъждаме тези проблеми, по които нямаме окончательно становище.

Част от колегите народни представители обърнаха внимание, че е необходимо да се предвиди възможността Народното събрание да може да решава и други въпроси извън конкретно посочените в тези точки. Тук обаче трябва да добавим - стига те да не са изрично отнесени към компетенциите на друг орган.

Комисията по изработване на проект за Конституция ще помисли по конкретната редакция на една такава алинея последна в чл.85 и ще ви я предложи заедно с другите точки, към които трябва да се върнем.

Сега, господин председателствуващ, да преминем към чл.86.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Точно така.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ще ви прочета неговото съдържание: "Народното събрание може да поиска от президента да го информира по определени въпроси на вътрешната и външната политика".

Преди да се направят предложенията, които са предали народните представители, трябва да поясня, че в самата Комисия по изработване на проект за Конституция този въпрос остана спорен. Ние не ви предлагаме окончательно мнение по него. Решихме, че не можем да известим дискусията в пленарната зала. Какви бяха основните аргументи за и против този текст.

Тези, които смятат, че такъв текст трябва да има, се ръководят преди всичко от обстоятелството, че президентът и парламентът имат правомощия, които се отнасят към едни и същи области. И за постигане на ефективност в управлението за получаване на необходимата информация от парламента за дейност, която извършва президентът, е необходимо да се предвиди подобен текст. Заедно с това трябва да се има предвид, че този текст не създава института на парламентарна отговорност за президента, а това е само едно право на парламента да изисква получаването на необходимата информация по тези въпроси, за които отговаря президентът.

Другите, които пък смятат, че не е удачно едно такова разрешение, изтъкват аргумента за нетипичността на подобно решение при парламентарните системи на управление. Заедно с това те смятат, че косвено правото на парламента да иска информация може да се превърне в една квазипрезидентска отговорност. Доколко такива опасения са основателни, това е друг проблем, но аз бях длъжен от името на комисията да изложа основните аргументи за и против.

Нека сега да чуете конкретните предложения по този текст преди евентуалната дискусия.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, парламентарният секретар Трифон Митев.

ТРИФОН МИТЕВ: Постъпили са две предложения във връзка с чл.86.

Предложението на Трифон Георгиев е чл.86 да отпадне, защото е несъвместим с чл.104, който предвижда пряк избор на президента от народа.

Господин Красен Станчев и Петър Обретенов предлагат чл.86 да отпадне. Мотивите са, че материјата по глава пета "Президент на Републиката" още не се обсъжда.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Павлов.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа! Аз не скривам недоумението си от наличието на разпоредбата на чл.86 от проекта за Конституция. И ако така се върнем в човешката история, ще ви припомня случаи от Френската революция. Даже тогава, когато френският крал беше съден и осъден да бъде гилотиниран, даже тогава държавният глава не беше подлаган на такова санкциониране, каквото ние сега искаме да възведем като принцип срещу държавния си глава.

Мисля, че всички са наясно, че държавният глава представлява нацията, той дава облика на нацията и в същото време този човек, който представлява България в широкия смисъл на думата, в същото време този човек е поставен в унизителното положение да дава отговори на въпроси. И ако приемем, че тези въпроси по правило са такива, каквито нормално се задават в тази зала в последните няколко месеца, извинете ме, ще ми бъде трудно

като българин, ако присъствувам в залата, да бъда, а ако съм слушател - да слушам.

Смятам, че няма сериозна аргументация, свързана с това какъв ще бъде способът за избиране на президент. Ние можем да избираме президент в Народното събрание и да му дадем широки пълномощия, по-големи от тези на президента на Съединените щати, на Америка, и обратното - може да го избираме директно и въпреки това да го направим една политическа креатура.

Така че искам да бъда разбран правилно. Не свързвайте тези два момента. Те не са в такава корелация, каквато ми се струва, че се прокрадва като начин на мислене в залата. В същото време, ако ние наистина държим за националното достойнство на България, което в последно време като че ли не е толкова сериозна грижа, станала на политиците, моля ви върнете се към идеалите на нацията, а не към пристрастията на партиите и на групировките, към които принадлежи всеки от нас.

Апелирам за това президентът да има една представителна функция, облечена, ако щеше даже, с пищността на една католическа церемония. Защото външното правомощие, изразеното в закона правомощие не е още онова, от което мнозина се опасяват, че то би било форма или способ да се стигне до някаква диктатура. Ако щете диктатор би могъл да стане тъкмо онзи, който няма достатъчно власт и за да си събере достатъчно, да премине в настъпление.

С други думи, аз пледирам за едно благоразумие и за изоставяне на политическите пристрастия тогава, когато мислим за онзи, който представлява нацията, а именно президентът.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Луканов има думата.

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ: Уважаеми дами и господа! Бих искал да изложа една противоположна теза на тази, която току-що изложи господин Павлов, без да оспорвам неговия основен довод, че нацията и демократично избраните органи на нацията трябва да уважават своя президент и че това е израз на самоуважение на нацията и на национално достойнство.

Мисля, че не бива, първо, да се повлияваме твърде много от текущата политическа конюнктура, когато разсъждаваме по този въпрос и гласуваме съответния текст.

И второ, не бива да смесваме понятието "достойнство на държавния глава" с идеята за неговата безконтролност и безпогрешност, каквато би могла да се породи, ако действително в Конституцията не предвидим съответни възможности. ^{7/с} трябва да се използват цивилизирано и демократично, аз съм съгласен в това с господин Павлов, за, не бих се поколебал да кажа, за известен контрол на върховния орган на властта върху действията на всички длъжностни лица в държавата, в това число и на президента. Даже държава с такъв подчертано силен президентски режим като Съединените щати е предвидила в своята Конституция не само задължението на президента на информира Конгреса, но и знаменитата и приложена по косвен начин на практика възможност за „импичмент“ през това столетие и спрямо един доста авторитетен президент.

Никой в Съединените щати не е казал, че с това е било унищено достойнството на тази велика държава или на американската нация.

Така че аз лично не виждам нищо лошо в този текст. Напротив, смятам, че той още веднъж подчертава демократичния характер на Конституцията, върху която работим. Не смятам, че един бъдещ президент на България би се чувствуval унизиен или в някаква степен ограничен от подобен текст. Той би трябвало да търси тази възможност, даже ако тя не е записана в Конституцията. Защото парламентарната подкрепа е израз на доверие от страна на политическите сили и народа.

И затова предлагам все пак тя да бъде гласувана така, както е предложена от Комисията по изработване на проект за Конституция. Надявам се, господин Павлов, че донякъде поне съм успял да Ви разколебая.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: За реплика има думата господин Павлов.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, този въпрос, който току-що повдигна господин Луканов, има съвсем точно и прецизно уреждане в проекта за Конституция. Контролът върху президента се осъществява по много ефикасен начин от Конституционния съд, така че възможности за превишаване на власт абстрактно могат да съществуват, но конкретно те са обуздани и този аргумент вече не би могъл да се разглежда като сериозен.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Обретенов.

ПЕТЬР ОБРЕТЕНОВ: Уважаеми дами и господа, ще се опитам да бъда по-кратък и по-прагматичен. Заедно с Красен Станчев бях един от тези, които се противопоставиха на включването на този текст, който не беше включен във варианта на проект за Конституция, гласуван на първо четене.

Не зная какви са били съображенията, но от чисто прагматична гледна точка включването на този текст е ~~безправен~~ ефект, така да се каже. Това, че президентът може да бъде заставен, може да се поисква от него да информира членовете на парламента, не поражда никакви правни последици.

Всъщност, основателно е президентът да информира за своите действия, но това не трябва да стане по тази форма, която чисто и просто свежда този въпрос до едно питане, каквото се отправя до всеки министър.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не е така!

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА (от място): Това не е питане.

ПЕТЬР ОБРЕТЕНОВ: Принизяват се авторитетът и ролята на президента. (Оживлението и репликите продължават). Моля да ме изслушате. Всяко длъжностно лице, включително и президентът, трябва да информира в случая нацията, защото той е върховен изразител на волята на нацията, за своите действия, но това трябва да става по друг начин и аз искам да ви цитирам Американската конституция, на която се позоваваше господин Луканов. Американският президентъ редовно информира нацията, но това е периодично с послание до Конгреса. Не може сега по всеки конкретен повод президентът да бъде принуден да дава обяснения по повод искането на всеки народен представител.

РЕПЛИКИ ОТ ЗАЛАТА: Няма такъв текст.

СТЕФАН СТОЯНОВ (от място): Текстът е съвсем друг. Прочетете го.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: В главата за президента ние действително можем да предвидим като негово задължение периодичното информиране по въпросите на текущата политика и на всички въпроси, които засягат нацията.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, имате думата.

ЙОВЧО РУСЕВ: Господин председателствуващ, уважаеми колеги! Смятам че чл. 86 създава не задължения за президента - това е и неговото право да се консултира, да информира парламента. Това е единственият член за връзка, за комуникация между парламента и президента по основни въпроси на вътрешната и външната политика. Господин Стоилов, ако възприемете, предлагам не по "определенi въпроси", а по "основни въпроси на вътрешната и външната политика". По този начин ще се елиминират дребните въпроси, а само по основните въпроси на вътрешната и външната политика президентът да има правото и задължението да обсъди и да се посъветва с парламента.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Костов има думата.

БОЙКО КОСТОВ: Струва ми се, че дискусията по този въпрос се провежда под влиянието на някои конкретни обстоятелства. Когато решаваме този въпрос, ние трябва да се абстрагираме от конкретните обстоятелства и да го решим по принцип. Според мен, в едно общество, където нормално функционират всички демократически институции, това не може да бъде проблем. Съществува Народно събрание, съществува Комисия по външната политика към Народното събрание, президентът, разбира се, не провежда своя лична политика по външните и вътрешните въпроси, а провежда политика, която се утвърждава общо от Народното събрание. Според мен, регламентирането, което върши чл. 86, е излишно. Винаги може да се постигне една договореност с президента той да информира по отделни въпроси не само Народното събрание, но и нацията и т.н.

Не искам да агитирам никого как да гласува. Искам само

да съобщя, че лично аз ще гласувам за анулирането на този пункт.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Стоянов.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Първо искам да отговоря на един от преждеговорившите, че има огромна разлика между питаниета, които се отправят към министрите и чл. 86 - всяко питане може да бъде отправено от отделен народен представител, ^{но}окато тук става дума, че Народното събрание може да поиска от президента - т.е. трябва да има изрично гласувано решение на Народното събрание. Разликата е огромна. Специално аз подкрепям да остане този член, а ако евентуално няма подкрепа - едно компромисно решение: Да останат само въпросите на външната политика.

Тук беше цитирана американската практика и въпреки че това изрично не е записано в ^Американската Конституция, американският Конгрес в продължение на 200 години си е дал допълнително правомощие, а това е да наблюдава отблизо и да осъществява контрол върху външната политика, която се осъществява от президента. Практиката показва, че в тази област е възможно да се допуснат най-много грешки и затова би трябвало специално външната политика да се намира под по-близък контрол на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Конев, имате думата.

ИЛИЯ КОНЕВ: Уважаеми господин Попов, уважаеми колеги! Ще подкрепя чл. 86, защото не виждам никаква логическа взаимовръзка между правото на Народното събрание да поиска от президента информация и упражняването на контрол. Информация и контрол са две различни неща и така, както е записан този текст, той не съдържа ни най-малка форма на контрол. Това от една страна.

От друга страна в практиката на това Велико Народно събрание вече имахме честта нашият уважаван президент да ни информира за свои действия или за свои постижения извън страната и това никой от нас не прие като форма на контрол върху неговата дейност извън България. Така трябва да бъде и за в бъдеще и освен демократична взаимовръзка, връзка на уважение между Народното събрание и президента - нищо друго в този текст не виждам.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин

- 43 -

Стайков. Преди него по процедурен въпрос - има думата госпожа Надежда Илчева.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА: Господин председател, уважаеми колеги! Тъй като всъщност тук има две становища, мисля, че не е необходимо всеки от нас да става и да каже за кое от двете ще гласува. Затова предлагам направо да минем към гласуване.

БОЙКО КОСТОВ (от място): Това не е правилно, госпожа Илчева, понеже ще разделим залата на две. Трябва да търсим консенсус.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: Понеже бих много път дотук, ще ме изслушате. Искам с две думи да ви кажа - аз лично съм за това, президентът да бъде задължен да информира парламента за особено важни въпроси на вътрешната и външната политика. Но текстът, който имаме тук в чл.86 казва, че Народното събрание може да поиска от президента. То може да поиска, но той пък може да не поиска. Освен това ние обсъждаме въпроса преди да сме определили какъв ще бъде статутът на президента - дали той ще се избира от парламента или чрез прям избор.

Затова аз смяtam за най-правилно този въпрос да бъде специално фиксиран в главата, където се фиксираят правата и задълженията на президента, като там точно запишем, че "президентът информира Народното събрание по особено важни въпроси на външната и вътрешната политика". Можем дори да фиксираме определена периодичност или някакъв друг ред за това информиране. Но мисля, че от текста на чл.86 не произтичат задължения за президента. И именно поради това настоявам този проблем да се реши в Глава пета, където става въпрос именно за президентската институция.

Затова смяtam, че трябва да отпадне оттук.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има господин Бахнев.

ЮЛИЙ БАХНЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми народни представители! Аз дадох знак, че се отказвам от желанието си да се изкажа, но тъй като ме поканиха и понеже господин Стайков всъщност изрази тази идея. Идеята е следната, че този текст нито е добре формулиран, нито е необходим тук. Тогава защо не го сложим в чл.85 с друга формулировка?

Но моето становище е, че той принадлежи към главата за президента и неговите пълномощия, и неговите функции. Това е моето становище - сега да не разискваме този текст, а тази

идея да обсъдим, когато обсъждаме пълномощията на президента.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, има предложение да се прекратят дебатите, но аз моля да изслушаме народните представители, които искат да се изкажат. Това е разискване по Конституция, а не после да ни обвиняват, че ние я претупваме набързо. Имате думата, господин Павлов.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, оформи се предложение на Конституционната комисия, ще моля да изслушате, което да изрази по-точно намерението ни и в същото време да постигнем и целите, които си поставяше досегашната редакция.

Редакцията е следната: "Президентът периодично информира Народното събрание по въпросите на външната и вътрешната политика".

Господин председател, тъй като това е предложение на Конституционната комисия...

ЕЛЕНА КИРЧЕВА (от място): Тогава мястото му е в главата за президента.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Аз съм съгласен с гласовете от залата, че систематичното място на този текст не е чл. 86, а в правомощията на президента, но в случая, понеже се поставя въпросът деликатно, ако уважаемите народни представители се съгласят, че тази редакция е по-сполучлива, то трябва да изоставим първата редакция на чл. 86 и като гласуваме сега направеното предложение, то тогава ще отнесем предложенията току-що текст систематично в мястото, където се уреждат правомощията на президента. Разбрахте ли достатъчно точно онова, което се опитах да обясня?

Господин председател, в такъв случай ще помоля да подложите на гласуване тази редакция и ако тя намери одобрение в залата, тогава ще търсим систематичното й място в главата за президента.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има още двама кандидати за изказване и след това. Думата има господин Шиваров.

СВЕТОСЛАВ ШИВАРОВ: Всъщност аз исках да направя реплика на господин Бахнев. Съвсем убедено считам, че именно тук му е мястото да се реши този въпрос и тук е мястото на този текст, тъй като ние в момента обсъждаме правомощията на Народното

събрание, а не правомощията на президента. (Единични ръкопляскания от мнозинството)

Второ, след като това е така, ние трябва да решим дали това Народно събрание ще има такова правомощие или не и това трябва да го кажем съвсем определено и категорично. Думата "може" мен лично ме смущава. Думата "може" ограничава правомощията на Народното събрание. Тук стана дума, господин Стефан Стоянов сподели, че това вероятно ще става с решение на Народното събрание.

Според мен текстът би бил по-ясен и недвусмислен, ако бъде така - дали ще бъде точка от чл.85 или отделен текст - чл.86, това е друг въпрос.

"Народното събрание изслушва президента по определени въпроси на вътрешната и външна ~~и~~^{та} политика":

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има господин Обретенов.

ПЕТЬОР ОБРЕТЕНОВ: Моята реплика е и спрямо моите съмишленници от опозицията, които защитават включването на този текст.

Уважаеми дами и господа, предлага се текст, че президентът трябва да информира по определени въпроси от вътрешната и външната ~~и~~^{та} политика. Но погледнете чл.109. Президентът не осъществява нито вътрешната, нито външната политика на страната. Ние предрешаваме въпроса. Той няма такива пълномощия. Как ще информира за неща, които не са в неговите прерогативи?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа народни представители, 11 души се изказаха по този въпрос. Нека господин Стоилов даде своя доклад.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ако аритметично се опитваме да обобщим дискусията - трудно бихме могли да намерим изход, тъй като достатъчно много колеги се изказаха за сегашното решение - господата Андрей Луканов, Йовчо Русев, Стоян Стоянов, Илия Конев, Светослав Шиваров, а за обратното - Николай Павлов, Петър Обретенов и Бойко Костов. Както виждате, тук разделението не може да се сметне, че е по някакви партийни пристрастия. Наистина опирате до един твърде сложен проблем. Смятам, че от него можем да намерим изход в следната посока: това, което предлага господин

Шиваров е по-добро от досегашната редакция, т.е. че "Народното събрание периодично изслушва президента". Но все пак част от членовете на Конституционната комисия, с които обсъждахме този въпрос, мислят, че в предишната редакция, която беше предложена от господин Павлов е по-точна. Аз леко ще я развия, първо, като идея, а после като текст. Защо?

Когато ние отнесем разглеждания проблем към главата за президента, с това ние подчертаваме, че информирането на парламента от страна на президента е не само негово задължение, но и негово право. И ние искаме както той да има правото да информира парламента, така и задължението той да информира парламента. В един бъдещ правилник за дейността на Народното събрание би могло да се определи и конкретната периодичност, в която парламентът ще може да изисква такава информация.

Що се отнася до този проблем, като право на президента – това може да става и по негова преценка. Именно от тази гледна точка ние предлагаме текста в следната редакция:

"Президентът в рамките на своите правомощия периодично информира Народното събрание по основни въпроси на вътрешната и външната политика."

В този текст се съдържа, смяtam, всичко. По-нататък ние ще му намерим систематичното място.

Ако няма възражения по тази идея, нека, господин председател, да я гласуваме.

Тъй като виждам, че има и предложения да се гласува текстът, както е предложен в проекта за Конституция, аз не мога да се противопоставя на тях, но се опасявам, че тогава в прекаления стремеж да се наложи едното или другото становище, ние няма да постигнем нищо, което във всички случаи е по-лошо от предлагания от комисията текст. Той е текст не само на компромиса, а текст, който съдържа целия разум на идеята – правото и задължението на президента да информира парламента. Смяtam, че в този текст се съдържа всичко, което искаме да постигнем.

Аз пак чета текста в неговата нова редакция, който ние окончателно предлагаме:

"Президентът в рамките на своите правомощия периодично информира Народното събрание по основни въпроси на вътрешната и външната политика."

Само още едно пояснение. Изрично подчертаваме, че това право и задължение на президента да информира парламента, се отнася до сферата на неговите компетенции. Тоест, той не може с него нито да разшири своята власт, нито пък да се отстрани от информация по тези въпроси, по които е длъжен да се произнася.

Ако има никакви допълнителни предложения, нека да ги чуем.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има госпожа Кирчева.

ЕЛЕНА КИРЧЕВА: Аз споделям идеята, включително и формулировката на предложения текст, но ние сега с вас сме на глава "Народно събрание". Ако ние приемем този текст тук, на това място, след правомощията на Народното събрание вмъкваме президента. Няма систематичност и не се връзва с идеята за правомощията на Народното събрание да говорим за президента тук.

Затова предлагам чл.86 в този му вариант, в който тук е предложен, в проекта, изобщо да отпадне и да възприемем идеята, че правата и задълженията на президента ще отидат в главата за президента. Тогава изобщо не трябва да гласуваме сега.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има господин Дулев.

СТОЮ ДУЛЕВ: Аз не съм специалист, господин председателствующа, по въпроса, но искам като обикновен човек да попитам: има ли Народното събрание правото да поиска информация от президента в бъдеще или не? Ако има право, мястото на това право е в правата и в раздела, в главата, която третира въпросите на Народното събрание (единични ръкопляскания) и аз държа категорично предложението на господин Шиваров да бъде прогласувано самостоятелно, тъй като то за мен изразява това, което аз исках да предложа.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има господин Савов.

МИХАИЛ САВОВ: Аз мисля, че ние бихме могли да намерим решение с едно малко утежнение на редакцията.

Господин Стоилов, ако ние добавим във вашата формулировка: "Президентът по искане на Народното събрание или по своя

инициатива и т.н.". Тоест, ние запазваме правото на Народното събрание, което се съдържа в старата редакция на чл.86 и не лишаваме също така президента от инициатива в това отношение, т.е. да запазим тази редакция с едно малко усложнение на текста. И тогава аз мисля, че този текст би могъл да остане именно в този раздел на Конституцията.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Узунов, имате думата.

АТАНАС УЗУНОВ: Изказвам собственото си становище. Тук Народното събрание обсъжда собствените си прерогативи по отношение както на президент, така и на всяка друга държавна инстанция. Следователно аз мисля, че Народното събрание може, задължено е и трябва да иска и да приканва президента на определените периодични разговори. Ние трябва тук да се разберем какво искаме – парламентарна република ли искаме, президентска република ли искаме, или да не казвам нещо друго. (Единични ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Вълканов, имате думата.

ПЛАМЕН ВЪЛКАНОВ: Уважаеми колеги, аз мисля, че колегата Стоилов правилно очерта хипотезата, но само в едната ѝ част. Предложената редакция, макар и по мнението на някои колеги да не е удачна, по своя обхват е различна от това, което предлага групата на Конституционната комисия. Обхватът на двете хипотези е съвсем различен. Обхватът на тази хипотеза е правото на Народното събрание да иска такава информация. А другото е само едно логическо следствие от това право на Народното събрание. И то несъмнено ще отиде към задължението на президента в главата за неговите правомощия и ще бъде еволюирало още, ако му създадем и негово лично право по негова инициатива вече той да информира Народното събрание.

Затова на мен ми се струва, че дотук трябва да приключим с тезите и да се постави на гласуване тази редакция, която е дадена в проекта за Конституция с подобренето на господин Шиваров.

Аз правя процедурно предложение да бъде поставена на гласуване тази редакция.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля Ви, господин Стоилов, има ли две становища по този въпрос?

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Като че ли част от опасенията могат да бъдат разбрани, но ние не намираме достатъчно аргументи, за да променим текста. Само няколко неща ще добавя.

В предлагания сега текст, който последно прочетох, никъде не се казва, че президентът може да информира Народното събрание. Тоест, текстът по своята идея е императивен, че президентът е длъжен да го прави, както и че Народното събрание в определени от него срокове, за които споменах, може да иска тази информация. Бихме могли да допълним в този текст, че това става по инициатива на парламента или на президента, но така текстът се утежнява и ако има подозрение в неговото съдържание, ние бихме могли впоследствие да потърсим и такава редакция, която да включи и по чия инициатива може да се извършва тази дейност.

Така че от тази гледна точка нека да не се увеличаме прекалено. Отварям само една скоба, нещо, което в случая като че ли се налага. Принципният спор в устройството на държавните институции е дали да има един или два центъра на властта. Това са съвременните дискусии, които се водят. Ние оставаме на принципа, че създаваме един основен център на властта, който е парламентът, заедно с това обаче създаваме и втори център, който е допълнителен - в лицето на президентската институция. Тоест, ние не променяме парламентарния характер на управлението.

А този текст, който прочетох, мисля, че се вписва в парламентарния характер на управление, без заедно с това с нещо да засяга компетенциите на президента. Това е негово конституционно задължение. Ако той не го *изпълни*, тогава вече парламентът е в състояние да предизвика цялата процедура по нарушение на Конституцията от страна на президента и да повдигне проблема пред Конституционния съд.

За систематичното място ние никога не сме оспорвали, поне тези, които предлагахме текста, че неговото място е в главата за президента. Тук гласуваме идеята в нейния текст.

Виждам, че в една значителна част от народните представители настроенията са други и ако ние пристъпим към гласуване на текста, аз се опасявам, че ще можем да съберем необходимите разрешения.

285.8

- 52 -

Добре, ако тогава се гласува текстът, така както реакциите са по-скоро емоционални, предлагам следната процедура. Първо се гласува новият текст, който предлага групата от Комисията за изработване на проект за Конституция на България, защото това е нейният текст, а след това, ако той не събере необходимите гласове, се предлага да се гласува редакцията на господин Шиваров или евентуално първоначалната редакция, която е записана в сегашния текст. И дочувам, че има предложение текстът да отпадне.

Така че трябва да проведем няколко гласувания според всички тези искания, ако се настоява сега да бъде решен въпросът.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, господин Мулетаров.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Господин председател, уважаеми народни представители! Искам да направя едно процедурно предложение, което смяtam, че ще съответствува на правилата, съгласно които ние работим. Ние имаме един текст, който е предложен от комисията и е залегнал в раздадения ни проект. За този текст се изказаха доста народни представители. Направено е и предложение той да бъде подобрен с оглед идеята на господин Шиваров.

Следователно, първото нещо, което трябва да гласуваме, е подобрената редакция на текста в проекта за Конституция, а второто гласуване трябва да бъде, ако то не приеме необходимите 2/3, това, което предлага господин Стоилов – да мине в главата за президента. Това е очевидното и пътят за гласуване.

И аз предлагам, господин председател, по този път на гласуване да продължим нашата работа сега.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа народни представители, изказаха се 15 души по този въпрос и моето виждане е, че въпросът е доста усложнен. Ние се разделихме тук и моля да намерим един общ език. Бих предложил този въпрос наново да се разгледа от Комисията за изработване на проект за Конституция на България.

НИ/МТ

286.1

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не!

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ако това е поръчение към нас ние го приемаме, защото съм сигурен, че гласуването няма да реши проблема, който стои пред нас. (Неодобрителни възгласи в залата)

Господин председател, Ваше право е, ако Вие прецените, да удовлетворите част от желанията на народните представители. Аз споделям мнението на ръководството на Комисията за изработване на проект за Конституция на България, а решението може да бъде Ваше.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Аз ви моля да отнесем този въпрос наново за разискване в Комисията за изработване на проект за Конституция на България.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не! Стига вече!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Добре, това мое предложение, което направих, да се гласува.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Уважаеми колеги, да подкрепим предложението на колегата Шиваров. Това е извънредно разумно предложение. Тук става дума за правомощия на Народното събрание. Може ли Народното събрание да стои безучастно пред някаква дейност на някакъв държавен орган, няма значение кой е той? Не може! Текстът е направен извънредно деликатно. "Народното събрание изслушва периодически". Това значи, че не Народното събрание ще вземе решение президентът да дойде под стража или по някакъв друг начин. Не! Времето ~~кани~~ от време да навреме да дойде да информира Народното събрание. Но това е вече правомощие не на президента, а на Народното събрание. Президентът има собствено правомощие да отправя обръщения към парламента и към народа. Това е записано в текста за неговите правомощия. А тук става дума именно за това~~и~~ дали Народното събрание трябва да може да изслушва, когато то изпитва такава потребност.

И аз смятам, че би трябвало да се обединим около текста, който ни предложи господин Шиваров. Това е разумен текст и нека гласуваме това предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Вълканов, аз уважавам Вашето становище, както и становището на господин Шиваров. Обаче тук Народното събрание е вече разделено.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не! Не е разделено!

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Какво значи разделено? Не е разделено. Аз смятам, че дори не може да се каже, че ръководството на Комисията за изработване на проект за Конституция на България е приело такова и такова становище. Тук са Янаки Стоилов и Николай Павлов, ~~д~~авамата от ръководството. Не може да ангажирате Вие ръководството, уважаеми колега. Моля Ви, не можете да го ангажирате. Това е Ваше становище и Вие упорито следвате това Ваше убеждение, което според мен малко нарушава коректността.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стоилов, дайте да намерим компромис.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Тъй като господин Вълканов отправи към нас един, смятам неоснователен упрек, трябва да внеса необходимите пояснения. Господин Гиньо Ганев отсъствува, но доколкото сме разговаряли по този въпрос мисля, че уместно ангажирахме негласно и него. Що се отнася до госпожа Кирчева, моля да ме извини, с нея този въпрос не сме уточнявали. А що се отнася до господин Стоян Ганев, ако той беше тук, господин Вълканов, тогава упрекът Ви щеше да бъде уместен. (Оживление в залата)

ЕЛЕНА КИРЧЕВА (от място): Нали казах, че съм съгласна.

ГЕОРГИ ПИРИНСКИ: Господин председател, колеги! Предлагам следното. Първо, да подложим на гласуване предложението на господин Попов дали да пристъпим към гласуване по този текст или да го отправим към Комисията за изработване на проект за Конституция на България за доработка, тъй като това е процедурно предложение. Спори се разделено ли е или не е разделено...

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не е разделено, разбира се.

ГЕОРГИ ПИРИНСКИ: Но това можем да установим с едно бързо гласуване.

Второ, ако подавляващото мнинство от народните представители желае да се пристъпи към гласуване, аз подкрепям направеното предложение от господин Вълканов и от господин Шиваров,

като бих помолил тогава господин Янаки Стоилов да прочете прецизно формулировката, която господин Шиваров предложи, с негова помощ, и да гласуваме. (Ръкопляскания)

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Дами и господа, не мога да разбера кой нас ни върти. От 15 минути искаме да гласуваме. Искат да гласуват 250 человека. Тук трима человека ни задържат. Защо? Ако смятаме, че тези хора ще ни пречат да работим, да ги отстраним. (Ръкопляскания)

Предлагам да гласуваме. След това: "Съгласен съм с едното, съгласен съм и с другото." Извинявайте, колега Пирински, има поставени позиции и хората искат. Искаме да гласуваме. Гласуваме текста, както е предложен в проекта, гласуваме да вървим така, както досега гласувахме. След това второто предложение. Благодаря.

ГЕОРГИ ПИРИНСКИ: Само като реплика, колеги. Чувствувам нетърпението на всички, но нека все пак се замислим. Онова, което господин Попов каза - за необходимостта да се потърси консенсус.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Имаме го.

ГЕОРГИ ПИРИНСКИ: Необходимостта да бъдем убедени, че с убеждение пристъпваме към гласуване. И тук се изказвам в интерес, така да се каже, и на Бюрото, и на Комисията за изработка на проект за Конституция на България. Няма нужда от повече дискусии.

Моля, господин Попов, поставете на гласуване Вашето собствено предложение. След като се потвърди това, което каза преждеговорившият, а аз съм сигурен в това, веднага да гласуваме текста на господин Шиваров.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, поставям на гласуване процедурата - дали този въпрос на чл. 86 да го отнесем в Комисията за изработка на проект за Конституция на България. Който е "за" да гласува за него, който е "против" също да гласува. След това ще предложим и другото за гласуване. Това ще разреши и спора. (Силен шум в залата)

ГЕОРГИ ПИРИНСКИ: Който желае да гласуваме текста сега, гласува против процедурното предложение, който не желае да се гласува текстът сега, гласува за процедурното предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Това е. Моля да гласувате по това предложение. (Силен шум в залата. Гласове: "За какво да гласуваме?")

ГЕОРГИ ПИРИНСКИ: Уважаеми колеги, ако не слушате какво се говори оттук, никога няма да разберете за какво се гласува. Предложението на господин Попов е следното: Който е съгласен текстът да бъде отправен към Комисията за изработване на проект за Конституция на България гласува "за". Който не желае текстът да бъде отправен към Комисията за изработване на проект за Конституция на България, а иска той да бъде гласуван сега, гласува "против".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Това го предложих в началото и това ще разреши този спор. Щом гласувате "против", ще гласуваме другите предложения.

КРАСЕН СТАНЧЕВ (от място): Георги Пирински да не е абониран за микрофона?

СТЕФАН НЕШЕВ (от място): Аз да не съм олигофрен, че той да ми казва какво да правя. Той да не ми е детска учителка.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: От гласувалите (Ръкопискания) 262 народни представители, 39 са гласували за - ясно, предложението се отхвърля. Добре.

Господин Стоилов, имате думата по-нататък.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Предлагам новата редакция на чл. 86 така, както я предложи господин Шиваров. Моля ви господа, първо да слушате, а после да реагирате. "Народното събрание периодично изслушва президента по основни въпроси на вътрешната и външната политика". Тук пак предлагам да добавим другото "в границите на неговите компетенции". (Възгласи на неодобрение). Тогава ще прочета отново текста, който ще подложим на гласуване: "Народното събрание периодично изслушва президента по основните въпроси на вътрешната и външната политика".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте предложението, направено от господин Шиваров.

С 243 гласа за, 17 гласа - против и 1 глас въздържал се, предложението на господин Шиваров се приема.

Следобедното заседание ще започне в 15 ч.

Комисията по изработване на проект за Конституция на Република България ще заседава от 14 ч. днес.

(Закрито в 13 ч. и 10 м.)

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Никодим Попов)

-

СЕКРЕТАР:

(Трифон Митев)

ВГ/ЛА

287.1